

Säädöskieli, kääntäjä ja käännöksen tulkinta

Säädöskieli ja sen ymmärrettävyys
Tuija Kinnunen
Tampereen yliopisto

Ymmärrettävyys

1. Säädoskielen ymmärrettävyys kääntäjän näkökulmasta
2. Säädöstekstin käännettävyys
3. Käännetyin säädöstekstin ymmärrettävyys

Testilukija

- Mitä teksti merkitsee?

Tekstityön yleiset ongelmat

- Perehtyminen
  - Kuka kääntää? Perehtyneisyys?
  - Onko aikaa?
  - Kenelle teksti tehdään? Kuka sitä käyttää?
- Tiimityö
  - Kuka tilaa? Ymmärretäänkö yhteistyötä?
Kuka vastaa? Saako apua?
Moniammatillisuus!
- Aika & raha
  - Budjetti? Onko laadulla väliä?

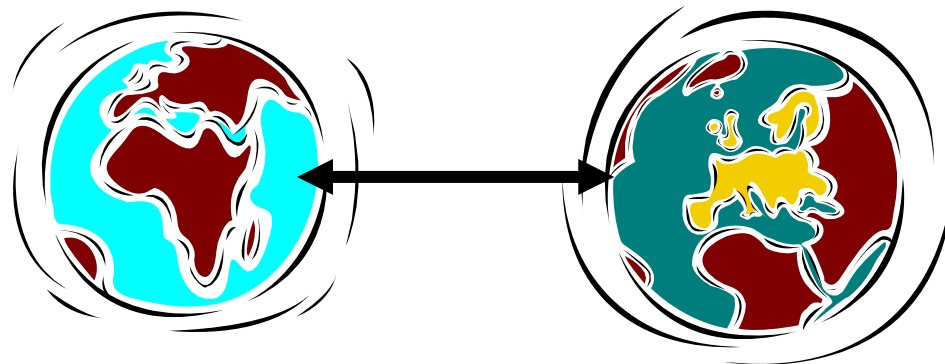
Moninkertaistuminen

Käännettävän tekstin laatu
(ymmärrettävyys) on oleellinen

- kääntäjän tekstityön kannalta
  - kääntämiseen nivELYvien muiden töiden kannalta
  - tavoitellun viestinnän kannalta.
-
- Kääntäjä tekee tekstiä, jota muut käyttävät työssään
  - SÄÄSTÄÄ HERMOJA JA RAHAA!

Viestinnällisyys

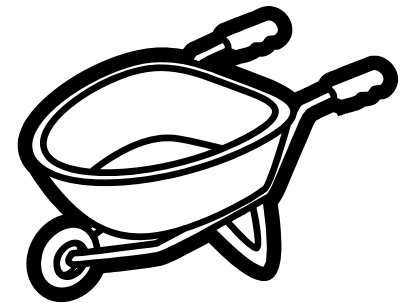
- Kuka käännöstä lukee?
- Miten hänelle viestitään?
- Ymmärtämisen eri kontekstit –
kulttuurienvälisyys/asiantuntijuus
  - Välittäjän tehtävä? Samuus?

Ongelma

”Kääntäjän on tulkittava normilauseen **perusmerkitys** ja ilmaistava se käänöksessä, jotta siitä voidaan sovellustilanteessa johtaa erityisiä merkityksiä eli normeja tiettyä ratkaisutilannetta varten.”

- Mistä merkitys syntyy? Kielen intersubjektivisuus...
- Siirrettävyys?
- Ymmärtäminen vs. tulkinta?
  - kääntäjän aktiivinen ymmärtäminen

Tulkinnallisuus

- Merkityksen selvittäminen, antaminen, välittäminen
- Tulkintaskeemat
  - Käsitteiden vertailu
  - Oikeuskäsite muodostaa tulkintakehyksen (esimerkiksi kiinteistön kauppa)
  - (Käsitteen ongelma.)

Tulkinnan skeemat

Kiinteistöpanttioikeus

– perustetaan

- (1) vahvistamalla
  - kiinteistöön tai
  - muuhun kiinnityksen kohteeseen
- kiinnitys
- ja (2) luovuttamalla
  - kiinnityksestä todistukseksi saatu
- panttikirja velkojalle
  - saamisen vakuudeksi.

Ymmärtämisen esteet

- Tekstin käsiterakenne; informaatiotiheys
- Tekstin laatijan näkökulma: informaatorakenne – ei välttämättä sama kuin lukijalla; tunnetuksi oletettu tieto ei ole sama
- Koherenssi; intertekstuaalisuus
- Miten kääntäjä tuottaa informaatorakenteen?

Käännöksen tulkintaongelmat

1. Vastineiden (oikean) tulkinnan kannalta lain käännös ei tarjoa riittävästi tietoa
2. Käännöksessä käsitellään sellaisia oikeudellisia ajattelutapoja, jotka ovat lukijalle vieraita
3. Käännöskielineen ilmaisutapa, vieraus, normien rikkominen